

**jongeren op
gezond gewicht**

Uithoorn

Speerpunten JOGG-Uithoorn

2018 – 2020

Voor een gezonde omgeving en een gezonde jeugd
in de gemeente Uithoorn

1. Inhoud

1.	Inhoud.....	2
2.	Voorwoord.....	3
3.	Inleiding	4
4.	Uithoorn in cijfers	5
4.1	Demografische schets Uithoorn	5
4.2	Gewicht van de jeugd in Uithoorn.....	5
4.3	Gezondheid en leefstijl onder basisschoolkinderen in Uithoorn	6
5.	Hoe gaat Uithoorn de JOGG-aanpak voortzetten?	8
5.1	Doelgroep JOGG-Uithoorn	8
5.2	Werkgebied JOGG Uithoorn	8
5.3	Themakeuze	9
6.	Doelstellingen JOGG Uithoorn.....	9
6.1	Programmadoel	9
6.1	Speerpunten (subdoelstellingen)	10
6.2	Gedragdoelstellingen	10
6.3	SMART doelstellingen.....	10
7.	De aanpak	11
7.1	Lokale organisatie.....	11
7.2	Communicatie.....	11
7.3	Monitoring en evaluatie	12
	Bijlage 1: activiteitschema JOGG-Uithoorn	13
	Bijlage 2: organisatiestructuur JOGG-Uithoorn.....	19

2. Voorwoord

Overgewicht onder jongeren is een groeiend probleem in Nederland en ook in Uithoorn. De afgelopen drie jaar hebben wij met Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) succesvol ingezet in de wijken Europarei, Zijdelwaard en Thamerdal. Daarom rollen wij de JOGG-aanpak de komende drie jaar uit over de hele gemeente Uithoorn. Hierbij hebben we vier speerpunten geformuleerd waarmee we de komende drie jaar de Uithoornse kinderen extra stimuleren om gezond te eten en veel te bewegen. Gezonde en actieve kinderen zijn het uitgangspunt, waarbij wij ons allen gaan inzetten voor de volgende ambitie:

‘In 2020 is er een stijging van 1% van de kinderen van 2 t/m 12 jaar met een gezond gewicht in de gemeente Uithoorn t.o.v. 2017’

Dit lijkt misschien weinig, maar met de steeds groter wordende en groeiend problematiek rond overgewicht is deze ambitie een hele uitdaging.

Uiteraard kunnen wij dat niet alleen. Veel mensen en organisaties dragen zorg voor onze kinderen en hun inzet hebben we nodig. Wij danken de partners die zich de afgelopen jaren hebben aangesloten bij de JOGG-aanpak. Samen met hen gaan we ons er hard voor maken om ook in de komende drie jaar een succes te maken van JOGG in de hele gemeente Uithoorn.

Ik hoop dat alle kinderen en ouders in aanraking komen met de voordelen van de JOGG-aanpak. Ik ben ervan overtuigd dat met de aanwezige energie in Uithoorn de kinderen in heel Uithoorn gezonder en actiever zijn in 2020 in de gehele gemeente dan in 2017!

Ria Zijlstra

Wethouder Maatschappelijke Ondersteuning en Zorg, Maatschappelijke ontwikkeling & Jeugd en Onderwijs.

3. Inleiding

JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht) is een bewezen effectieve aanpak (geen project) waarbij iedereen in stad, dorp of wijk zich inzet om gezond eten en bewegen voor jongeren gemakkelijk en aantrekkelijk te maken. Jongeren, hun ouders en hun omgeving staan hierbij centraal. Het is een lokale aanpak waarbij niet alleen ouders en gezondheidsprofessionals zich bezighouden met het bevorderen van een gezonde leefstijl bij kinderen, maar bijvoorbeeld ook winkeliers, bedrijven, scholen en de gemeente zelf. JOGG vormt als een paraplu de verbinding tussen bestaande en nieuwe interventies. Daarbij is 'JOGG' een label: aantrekkelijk en herkenbaar voor bewoners van de gemeente, publieke- en private partijen en kan gebruik worden gemaakt van nationale communicatiemiddelen voor lokaal gebruik.

In januari 2014 besloot de gemeente Uithoorn om voor de integrale aanpak van overgewicht bij de jeugd te kiezen voor de JOGG-aanpak, een landelijk ontwikkelde integrale methode gericht op het bevorderen van gezond gewicht bij kinderen. Begin 2017 liep de driejarige samenwerkingsovereenkomst af met Stichting Jongeren Op Gezond Gewicht en heeft de gemeente Uithoorn er voor gekozen om nogmaals drie jaar door te gaan met deze aanpak.

De afgelopen drie jaar heeft de JOGG-regisseur in opdracht van de gemeente Uithoorn en in dienst bij Videt (Sportservice Haarlemmermeer) zich voor 16 uur per week ingezet voor een gezond Uithoorn. Er is een lokale JOGG organisatie opgezet en samen met de partners is er gekozen voor de doelgroep kinderen van 2 tot 12 jaar en hun ouders binnen drie wijken; Europarei, Thamerdal en Zijdelwaard. Een groot aantal partijen hebben de afgelopen jaren hard gewerkt en er zijn veel resultaten behaald. Deze staan beschreven in de evaluatie JOGG Uithoorn 2014 – 2016 en is samengevat in de factsheet 'Twee jaar JOGG-Uithoorn'. De JOGG-aanpak heeft tijd nodig gehad om te landen, maar inmiddels brengt het een beweging op gang in Uithoorn. De aanpak heeft geleid tot duurzame samenwerkingen tussen verschillende private en publieke partijen, bewustwording bij professionals, veel (beweeg-)activiteiten en initiatieven op verschillende terreinen en een verbetering van preventie en zorg. Steeds meer partijen zien dat zij een rol hebben en gaan zich mede-eigenaar voelen van het gezond laten opgroeien van de kinderen in Uithoorn.

Ondanks de vele successen die geboekt zijn de afgelopen jaren, scoort Uithoorn hedendaags op gezondheidsniveau nog altijd slechter dan de regio Amstelland. Dit betekent dat het nog steeds noodzakelijk is om aandacht te blijven besteden aan de gezonde leefstijl in de gemeente. De JOGG-aanpak zal doorgezet worden in Uithoorn onder leiding van de JOGG-regisseur. In het document dat voor u ligt, zal de huidige gezondheidssituatie in Uithoorn geschetst worden samen met de doelen waar de komende drie jaar aan gewerkt zal gaan worden.

4. Uithoorn in cijfers

Bij het lokaal invullen van de JOGG-aanpak is het noodzakelijk om een goed beeld te hebben van de organisaties die binnen de gemeente contact hebben met kinderen van 2- 12 jaar en settings waar kinderen te bereiken zijn (kinderopvangorganisaties, scholen). Ook is het belangrijk te weten hoeveel kinderen in Uithoorn en de gekozen wijken overgewicht hebben en hoe hun eet- en beweeggedrag is en hoe gezond/ongezond de fysieke omgeving is ingericht. Met deze gegevens kunnen doelen opgesteld worden.

4.1 Demografische schets Uithoorn

Uithoorn bestaat uit acht wijken en het dorp de Kwakel. Er wonen 29.201 inwoners, waarvan bijna 24% jonger dan 20 jaar (CBS, 2017). De gemeente heeft negen basisscholen¹, drie middelbare scholen², vier verschillende kinderopvangaanbieders³ en diverse gastouderbureau's.

4.2 Gewicht van de jeugd in Uithoorn

In Uithoorn wonen ruim 6900 kinderen en jongeren tot 20 jaar. Het percentage overgewicht bij jongeren van 2 tot 20 jaar schommelt, maar er is een licht stijgende trend gaande (CBS (i.sm RIVM), 2015). Deze trend laat zich ook zien in Uithoorn, waar 5,6% van de 2-jarigen en al 16,4% van de 10-jarigen overgewicht of obesitas heeft (Amsterdam, 2017). Uit tabel 1 en 2 blijkt dat naar mate de jeugd ouder wordt het ondergewicht afneemt, terwijl het percentage overgewicht toeneemt. Daarnaast wonen in Uithoorn, met name in de wijk Europarei, mensen met een migratie achtergrond. Bij deze groep komt overgewicht ook vaker voor. Meer bewegen en een gezondere leefstijl bij kinderen van 4-12 jaar en hun ouders/gezin zouden er toe moeten leiden dat deze overgewichtcijfers stabiliseren of zelfs gaan dalen.

Tabel 1: Overgewicht en Obesitas in Uithoorn naar leeftijd (%)

	Overgewicht/Obesitas	Gezond gewicht	Ondergewicht
2 jaar	5,6	79,9	14,6
3 jaar	5,4	80,3	14,3
5 jaar	6,3	80,6	11,8
10 jaar	16,4	71,9	11,7
13/14 jaar	13,3	75,4	10,8
15/16 jaar	15,4	77,3	7,3

Tabel 2: Gezond gewicht naar geslacht en herkomst

	2 jaar	3 jaar	5 jaar	10 jaar	13/14 jaar	15/16 jaar
geslacht						
Jongen	83,2	77,3	84,4	73,7	78,6	80,6
Meisje	76,3	83,1	76,2	69,8	72,9	74
Herkomst						
Nederlandse	79,7	77,4	82,6	72,1	76,2	77
Migratie afkomst	80,2	85,8	76,0	70	75,3	78,4

Tabel 3: Overgewicht en obesitas naar geslacht en herkomst

	2 jaar	3 jaar	5 jaar	10 jaar	13/14 jaar	15/16 jaar
geslacht						
Jongen	4,4	5,8	4,2	14,9	9,2	12,6
Meisje	7,6	5,0	12,2	18,1	18,1	18,1
Herkomst						
Nederlandse	3,4	5,8	5,0	15,6	12,1	14,3
Migratie afkomst	9,9	-	14,6	18,8	18,0	19,3

¹ Startnest, Springschans, Kajuit, Vuurvogel, Kwikstaart, Toermalijn, Dolfijn (SBO), Duet, De Zon (De Kwakel)

² Alkwin College, Praktijkschool, Thamen College

³ Solidoe, Brood en Spelen, Speel-Inn, Borus

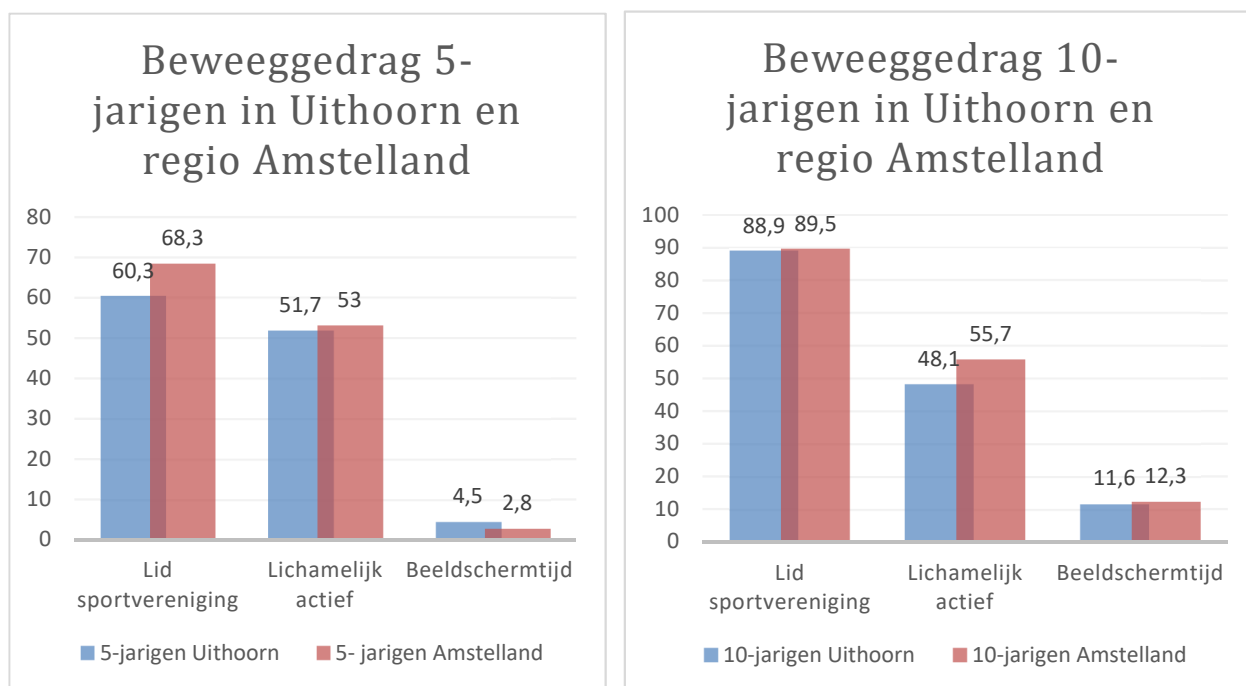
Behalve leeftijd is geslacht en herkomst ook een risicofactor voor overgewicht. Met name bij kinderen van 5 jaar zie je grote verschillen, aangezien overgewicht bij meisjes drie keer zo vaak voorkomt als bij jongens en kinderen met een migratie achtergrond drie keer zo vaak kampen met overgewicht dan Nederlandse kinderen (Amsterdam, 2017). Meer dan 30% van de meisjes van 10 jaar in Uithoorn heeft geen gezond gewicht, waarvan 18,1% te maken heeft met overgewicht/obesitas. Naarmate de kinderen ouder worden, zijn de verschillen tussen kinderen met een Nederlandse of migratie achtergrond minder van invloed op het hebben van een gezond gewicht.

Ondergewicht

Binnen de JOGG-aanpak is het streven om zo veel mogelijk kinderen op een gezond gewicht te krijgen en houden. Ongezonder gewicht ontstaat door over- of ondergewicht. Binnen de aanpak zijn bewezen effectieve interventies ontwikkeld voor kinderen met overgewicht met als doel ze middels een gezonde leefstijl op gezond gewicht te krijgen. Ondergewicht behoeft een andere aanpak dan overgewicht en vanuit de Stichting Jongeren op Gezond Gewicht zijn hier geen erkende interventies voor. Door de verschillende activiteiten op scholen, kinderopvangorganisaties en sportverenigingen worden kinderen met ondergewicht tevens bereikt en gestimuleerd om gezond te eten. Daarnaast heeft de JOGG-regisseur nauw contact met de eerstelijnszorg om de juiste stappen te ondernemen op het moment dat er hulp nodig is.

4.3 Gezondheid en leefstijl onder basisschoolkinderen in Uithoorn

De GGD Amsterdam heeft vanaf juli 2017 de website Gezondheid in beeld gelanceerd. Op deze website kun je voor de regio Amstelland, waar Uithoorn onderdeel van is, de cijfers bekijken in relatie tot de gezondheid van de jeugd en de factoren die met de gezondheid samenhangen, zoals leefstijl en leefomgeving. Gegevens over de gezondheid, het welzijn, de leefstijl en leefomgeving van het kind worden verzameld via vragenlijsten (periodiek geneeskundig onderzoek), digitale vragenlijsten voor jongeren (jij en jouw gezondheid) en registraties in het digitale kinddossier van de jeugdgezondheidszorg (Amsterdam, 2017).

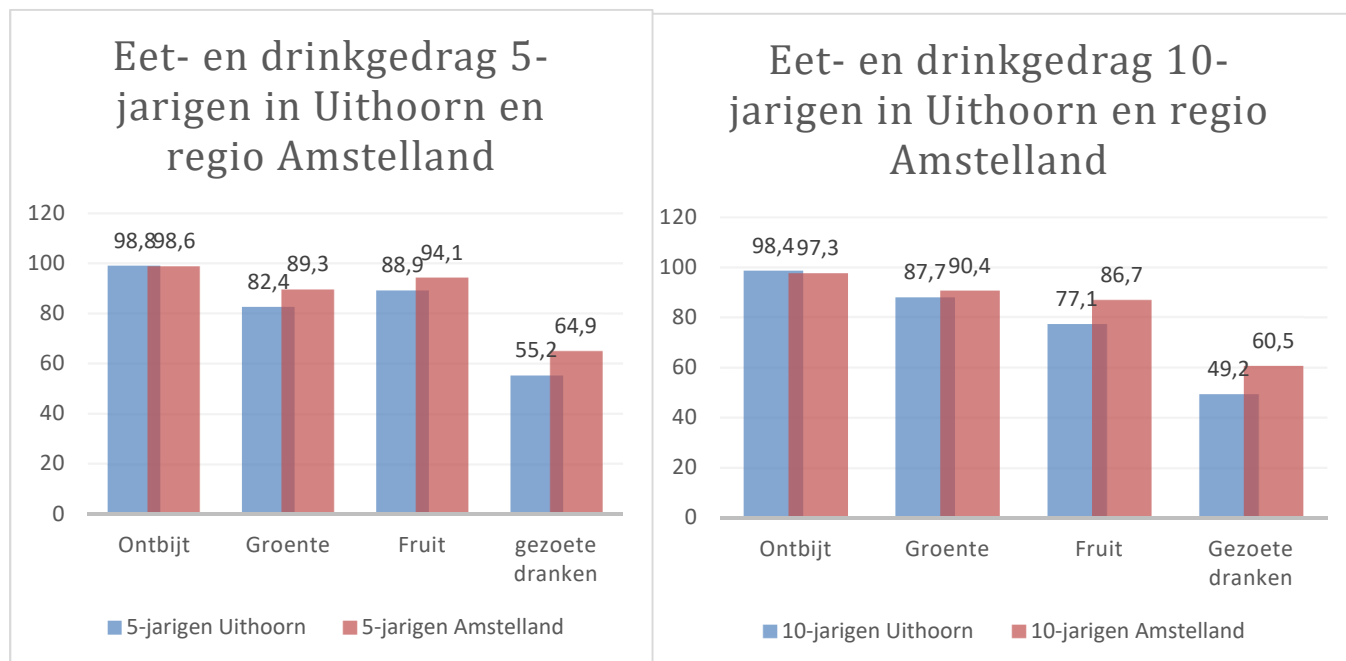
Figuur 1: Beweeggedrag van 5- en 10-jarigen in Uithoorn en de regio Amstelland (Amsterdam, 2017)

Lichamelijk actief: gemiddeld minimaal 1 uur per dag bewegen

Beeldschermtijd: gemiddeld 2 uur of meer achter computer of tv (buiten schooltijd)

Binnen Uithoorn ligt het beweeggedrag van 5- en 10-jarigen lager dan in de regio Amstelland. Wat met name opvalt is dat kinderen van 10 jaar in Uithoorn minder lichamelijk actief zijn ten opzichte van 5-jarigen en dat daarbij het percentage 10-jarigen dat meer dan 2 uur achter de computer of tv doorbrengt 2,5 keer

zo groot is dan bij 5-jarigen. Herkomst en geslacht spelen een rol bij het al dan niet lid zijn van een sportvereniging. Zo is 64,6% van de 5-jarigen en 92,2% van de 10-jarigen met Nederlandse afkomst lid van een sportvereniging ten opzichte van 50% van de 5-jarigen en 78,3% van 10-jarigen met een migratie afkomst. Van de 5-jarige meisjes is 55,8% lid van een sportvereniging tegenover 64% van de jongens (Amsterdam, 2017).

Figuur 2: eet- en drinkgedrag van de 5- en 10-jarigen in Uithoorn en regio Amstelland

Groente: percentage kinderen dat elke dag groente eet

Fruit: percentage kinderen dat elke dag fruit eet

*Gezoete dranken: percentage kinderen dat elke dag **maximaal 2 glazen** gezoete dranken drinkt*

De 10-jarigen uit Uithoorn eten minder fruit (77,1%) dan de kinderen uit de regio Amstelland (86,7%) en ook de groente-consumptie ligt lager ten opzichte van de regio (Amsterdam, 2017). Uit de evaluatie van JOGG-Uithoorn (2014-2016) blijkt de waterconsumptie toegenomen te zijn (JOGG-Uithoorn, 2016). Desondanks is de consumptie van gezoete dranken in Uithoorn (55,2% en 49,2% die **maximaal 2 glazen gezoete dranken drinken**) nog altijd hoger dan in de regio (64,9% en 60,5%).

Tabel 4: Beweeg-, eet- en drinkgedrag van 5- en 10-jarigen afhankelijk van Sociaal Economische Status

	Lid sportvereniging	Lichamelijk actief	Groente	Fruit	Gezoete dranken
SES 5-jarigen					
Laag /midden	53,5	51,8	78,8	87,1	48,6
Hoog	62,2	50,8	85	90	60
SES 10-jarigen					
Laag/midden	87	51,5	83,1	75,7	39,7
Hoog	93,5	43	93,4	81,2	60,1

Uit tabel 4 blijkt dat de sociaal economische status van een gezin van invloed is op het beweeggedrag. Opvallend is dat 10-jarige kinderen uit een laag/gemiddeld inkomen lichamelijk actiever zijn (51,5%) dan kinderen uit een gezin met een hoog inkomen (43%). Daarnaast is met name de consumptie van gezoete dranken bij gezinnen met een laag/gemiddeld inkomen een stuk hoger dan bij huishoudens met een hoger inkomen.

Op basis van de cijfers kan geconcludeerd worden dat kinderen tussen de 5 en 10 jaar verschillende veranderingen meemaken wat ervoor zorgt dat zij minder lichamelijk actief zijn, meer achter het beeldscherm kruipen en minder fruit gaan eten. Daarnaast neemt ook het aantal kinderen met overgewicht tussen 5- en 10 jaar drastisch toe van 6,3% naar 16,4%. Op basis van de cijfers kan geconcludeerd worden dat het raadzaam is om in te zetten op:

- Kinderen vanaf 4 jaar (preventieve inzet, zodat de genoemde verschillen tussen 5 en 10 jarigen verminderd kunnen worden) met een migratie achtergrond en/of een lage Sociaal Economische Status.
- De leefstijl van meisjes in het algemeen
- Bewustwording creëren rond het feit dat water gezoete dranken kan vervangen in plaats van dat deze extra worden genuttigd (met name bij gezinnen met een laag/gemiddeld inkomen).
- het bevorderen van de lichamelijke activiteit (van met name 4-10-jarigen)
- het bevorderen van de consumptie van fruit en groente (bij met name 4-10-jarigen)

5. Hoe gaat Uithoorn de JOGG-aanpak voortzetten?

Een groot aantal partijen hebben de afgelopen jaren hard gewerkt en er zijn veel resultaten behaald. Deze staan beschreven in de evaluatie JOGG Uithoorn 2014 – 2016 en is samengevat in de factsheet 'Twee jaar JOGG-Uithoorn'.

Om uitvoering te geven aan het speerpunt 'preventie van overgewicht' en het bewerkstelligen van een integrale aanpak, zal Uithoorn de JOGG-aanpak voortzetten in Uithoorn. Om versnippering te voorkomen en samenhang te creëren in de aanpak, wordt er samengewerkt met andere organisaties die betrokken zijn bij het bevorderen van een gezonde leefstijl, zoals de GGD Amsterdam, fysiotherapeuten, diëtisten, huisartsen, sportverenigingen, scholen en de kinderopvang. Samen wordt verder gebouwd aan een effectieve integrale aanpak, gebaseerd op 5 pijlers:

1. *Politiek-bestuurlijk draagvlak.*
2. *Publiek-private samenwerking.*
3. *Sociale marketing.*
4. *Wetenschappelijke begeleiding en evaluatie.*
5. *Verbinding preventie en zorg.*

Figuur 3: De vijf pijlers van de JOGG-aanpak

5.1 Doelgroep JOGG-Uithoorn

Jongeren op Gezond Gewicht is een aanpak voor de jeugd van 0-19 jaar. In samenspraak met de gemeente Uithoorn en de overige partners is er voor gekozen om in te blijven zetten op de jeugd van 2 – 12 jaar en hun ouders. Aangezien de grootste stijging van het percentage kinderen met overgewicht in Uithoorn te zien is tijdens de basisschoolleeftijd (zie tabel 1) en kinderen in de eerste levensjaren leren eten en bewegen, zijn deze doelgroepen de meest logische keuze.

Voor jongeren is eind 2016 vanuit sportimpuls gelden en op eigen initiatief van de scholen een gezonde leefstijl interventie van start gegaan op twee middelbare scholen in Uithoorn, genaamd MAKI. Jongeren van 13 en 14 jaar worden met deze interventie gestimuleerd om meer te bewegen en beter te eten. JOGG-Uithoorn is betrokken bij deze interventie en zal nauw in de gaten houden of een uitbreiding van de doelgroep binnen haar aanpak genooddaakt is.

5.2 Werkgebied JOGG Uithoorn

De focus van de JOGG –aanpak wordt in de periode 2018-2020 verlegd naar geheel Uithoorn in plaats van de drie focuswijken Europarei, Thamerdal en Zijdelwaard. Uithoorn is een vrij kleine gemeente, waarbij het

starten van de aanpak op een gecentreerde plek zijn vruchten heeft afgeworpen (zie evaluatie JOGG-Uithoorn 2014-2016). Met de kennis en ervaring die is opgedaan kan JOGG-Uithoorn haar aanpak uitrollen in andere wijken van Uithoorn.

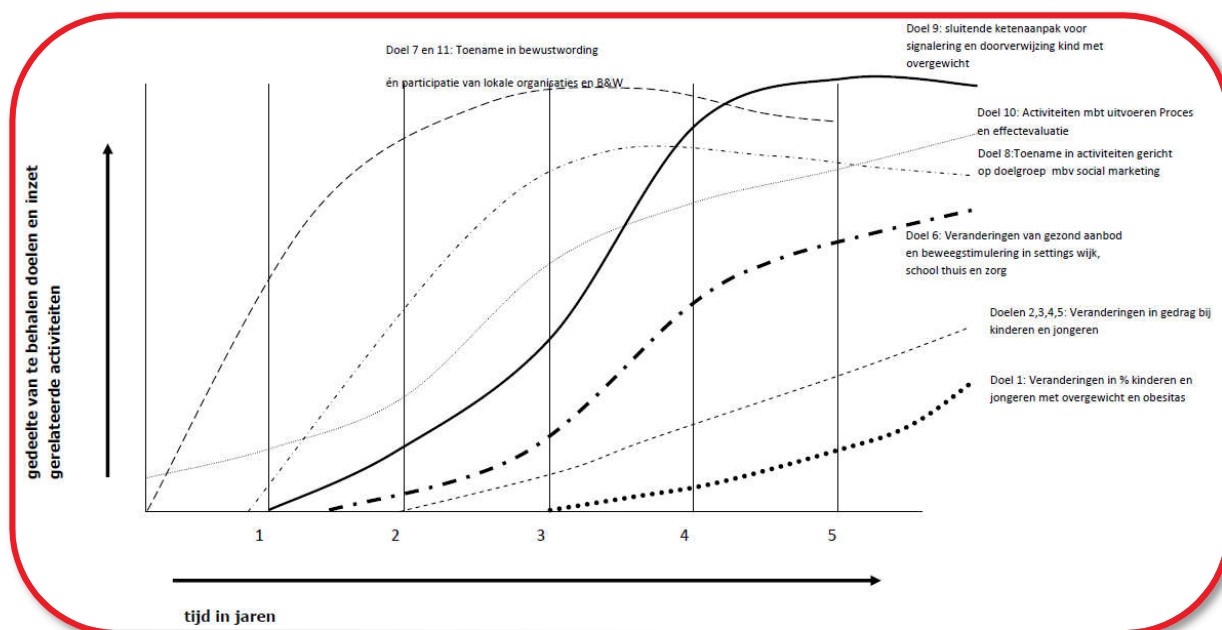
5.3 Themakeuze

Binnen de JOGG-aanpak wordt gewerkt met verschillende thema's: Drinkwater, Gratis Bewegen en Groente. Deze thema's worden in aansluiting op de opgestelde en op te stellen SMART-doelen ingezet. Voor elk thema zijn ondersteuning en materialen van de landelijke stichting Jongeren op Gezond Gewicht beschikbaar die bij de uitwerking van activiteiten gebruikt kunnen worden. Geadviseerd wordt om elk thema tenminste 9 maanden in te zetten.

DrinkWater is het thema dat na 2 jaar inzet zijn vruchten afwerpt en veel bekendheid heeft gekregen in Uithoorn. Het thema zal als rode draad door blijven lopen, maar vanaf eind 2017 er zal ook actief ingezet gaan worden op een ander thema: Groente.. zet je tanden erin.

6. Doelstellingen JOGG Uithoorn

Het landelijk JOGG-bureau heeft een tijdlijn opgesteld om inzicht te geven in de termijn waarop resultaten met de JOGG-aanpak kunnen worden behaald (zie figuur 9). Gedragsverandering vergt een lange adem. Effecten op gedrag kunnen op zijn vroegst pas na 3 jaar verwacht worden. Echter een toename in bewustwording en participatie van de lokale organisaties kan in de eerste jaren al bereikt worden. Op basis van de gemeentelijke beleidsplannen, de kennis en expertise van de vorige drie jaren en de input van de partners, is er binnen JOGG Uithoorn de keuze gemaakt voor één programmadoelstelling (missie) met vier speerpunten (subdoelstellingen) waarop wordt ingezet. Deze speerpunten zullen vertaald worden naar concrete SMART-doelen, waarop het activiteitenaanbod afgestemd kan worden. Deze zullen in de volgende paragraaf nader toegelicht worden.

Figuur 4; Tijdlijn JOGG

6.1 Programmadoel

Samen met de gemeente Uithoorn en de lokale partners is de volgende missie geformuleerd:

Ambitie

'In 2020 is er een stijging van 1% van de kinderen van 2 t/m 12 jaar met een gezond gewicht in de gemeente Uithoorn t.o.v. 2017'

6.1 Speerpunten (subdoelstellingen)

Omdat verandering in gedrag bij de doelgroep vaak lastig en pas op lange termijn meetbaar zijn, is gekozen om op basis van de geformuleerde missie in voorgaande paragraaf vier speerpunten op te stellen die in overleg met diverse Uithoornse organisaties vertaald kunnen worden naar concrete SMART-doelen. Deze SMART-doelen worden vervolgens omgezet naar inspanningen/ activiteiten die gemakkelijker te monitoren/meten zijn dan gedragsdoelen:

1. In 2020 zijn er zeven basisscholen en vier kinderopvanglocaties in de gemeente Uithoorn actief binnen de JOGG-aanpak.
2. In 2020 zijn er drie sportverenigingen actief in binnen een interventie die zich richt op een gezond aanbod in de kantine.
3. In 2020 zijn bij minimaal 25% van activiteiten van JOGG-Uithoorn ouders actief betrokken
4. In 2020 zijn er afspraken gemaakt met de betrokken professionals over een sluitende ketenaanpak voor kinderen en jongeren met overgewicht.

6.2 Gedragsdoelstellingen

JOGG-Uithoorn heeft als missie meer kinderen op een gezond gewicht te krijgen. De literatuur vertelt ons dat het eet- en beweeggedrag van kinderen invloed heeft op het gewicht. JOGG-Uithoorn heeft daarom ook enkele gedragsdoelstellingen opgesteld op basis waarvan zij het hoofddoel wil bereiken:

- In 2020 drinkt 30% van de kinderen tussen de 4-12 jaar minimaal twee glazen water per dag.
- In 2020 is 55% van de 5-jarigen en 53% van de 10-jarigen in Uithoorn voldoende lichamelijk actief
- In 2020 zit maximaal 4% van de 5-jarigen en 10% van de 10-jarigen in Uithoorn gemiddeld 2 uur of meer achter de computer of TV.
- In 2020 eet 85% van de 5-jarigen en 90% van de 10-jarigen in Uithoorn iedere dag groente
- In 2020 eet 90% van de 5-jarigen en 80% van de 10-jarigen in Uithoorn iedere dag fruit

6.3 SMART doelstellingen

Om de bovenstaande speerpunten van JOGG-Uithoorn te kunnen behalen, zijn deze vertaald naar concrete SMART doelstellingen:

1. In 2020 zijn er zeven basisscholen en vier kinderopvanglocaties in de gemeente Uithoorn actief binnen de JOGG-aanpak.

1a. In 2020 zijn er zeven basisscholen die minimaal 3 activiteiten binnen het thema DrinkWater, Gratis Bewegen of Groente per leerjaar uit de menukaart⁴ uitvoeren tijdens schooltijd.

1b. In 2020 zijn er vier kinderopvanglocaties die minimaal 2 activiteiten binnen het thema DrinkWater, Gratis Bewegen of Groente inzetten uit de menukaart.

1c. In 2020 zijn er zeven basisscholen die beleid voeren op het beweeg- en speelgedrag van kinderen

1d. In 2020 zijn er zeven basisscholen die beleid voeren op het eet- en drinkgedrag (waaronder traktaties) van de school.

1e. In 2020 hebben alle zeven basisscholen meer groente- en fruitdagen dan in 2015.

1f. In 2020 is op alle zeven basisscholen een JOGG-commissie actief en is er draagvlak bij de medezeggenschapsraad en ouderraad van de basisscholen.

JOGG-Uithoorn zal tevens ondersteuning bieden aan scholen die aangeven naar aanleiding van de JOGG-aanpak op school, het vignet Gezonde School te willen behalen op het thema Bewegen of Voeding. Daarnaast zal JOGG-Uithoorn aansluiting zoeken bij landelijke acties en interventies om zo het activiteitenaanbod te versterken.

2. In 2020 zijn er drie sportverenigingen actief in de interventie Team Fit

⁴ De menukaart bestaat uit activiteiten die door scholen en kinderopvangorganisaties uitgevoerd kunnen worden en bijdragen aan een gezonde leefstijl. De activiteiten kunnen door JOGG Uithoorn worden ondersteund. Zie bijlage 1 voor meer informatie over deze activiteiten.

2a. In 2020 zijn er drie verenigingen die zich inzetten voor een gezond aanbod in de kantine aan de hand van een interventie.

2b. In 2020 zijn er meer jeugteams die water/thee zonder suiker drinken tijdens de rust dan in 2016.

3. In 2020 zijn bij minimaal 25% van activiteiten van JOGG-Uithoorn ouders actief betrokken

3a. In 2020 nemen in alle JOGG-commissies op de zeven basisscholen en vier kinderopvanglocaties in Uithoorn ouders zitting en zijn betrokken bij de gesprekken, de plannen en de uitvoering rondom de JOGG-aanpak.

3b. Bij alle drie de verenigingen die een interventie voor een gezond aanbod uitdragen, zijn ouders betrokken geweest bij het proces, de organisatie en de uitvoering van deze aanpak.

3c. In 2020 worden bij minimaal 25% van de activiteiten in de wijk, die vallen onder de JOGG-paraplu, de ouders van de kinderen/jongeren actief geïnformeerd over de gezonde leefstijl en betrokken bij de activiteit.

4. In 2020 zijn er afspraken gemaakt met de betrokken professionals over een sluitende ketenaanpak voor kinderen en jongeren met overgewicht.

4a. In 2020 is er een stroomschema ontwikkeld met daarin aangegeven wie signaleert, hoe doorverwezen kan worden en waar het aanbod en de nazorg uit bestaat. En wie centrale zorgverlener is (of duidelijkheid over wie monitort en houdt kind en gezin in de gaten; wie is hiervoor in the lead/verantwoordelijk)

4b. In 2020 zijn alle relevante zorg- en welzijnsmedewerkers op de hoogte van het stroomschema, begrijpen hun positie in het overzicht en handelen hier ook naar.

4c. In 2020 is het aanbod Club Fit Uithoorn verduurzaamd in Uithoorn, waardoor er een multidisciplinair aanbod buiten de zorg is voor kinderen met overgewicht.

7. De aanpak

7.1 Lokale organisatie

Om meer kinderen op een gezond gewicht te krijgen, is de betrokkenheid van zoveel mogelijke partijen in de wijk, zoals het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, het onderwijs en zorgverleners zeer gewenst. De afgelopen drie jaar is een sterk netwerk opgebouwd met partners die de JOGG-aanpak uitdragen (zie bijlage 2). De komende jaren zal de bestaande organisatiestructuur (stuurgroep, begeleidingsgroep en werkgroepen) uitgebreid worden zodat hij geschikt is voor het behalen van de doelen die vastgesteld zijn voor de periode 2018-2020. Daarbij zal het draagvlak bij betrokken en nieuwe partijen worden versterkt om de aanpak structureel en minder kwetsbaar te maken.

De JOGG-regisseur en de beleidsmedewerker Gezondheid van de Gemeente Uithoorn zullen iedere 8-10 weken samen komen om de voortgang te evalueren en eventuele veranderingen toepassen.

Politiek bestuurlijk draagvlak

Een van de eerste stappen zal het vergroten van het draagvlak binnen de verschillende beleidsterreinen in het gemeentehuis zelf zijn. Bij de kick-off van het nieuwe plan van aanpak wordt er een bijeenkomst georganiseerd voor de ambtenaren om de JOGG-aanpak en haar doelstelling nader toe te lichten. Vervolgens worden verschillende ambtenaren op oproepbasis ingezet bij overleggen van de stuurgroep. Deze kruisbestuiving zal ervoor zorgen dat het belang van een gezond gewicht breder gedragen gaat worden en een belangrijke plaats inneemt in de lokale gezondheidsnota.

Publiek Private Samenwerking

Samen met de huidige private partners, waaronder Albert Heijn (Zijdelwaard en Jos van den Berg), Zorg en Zekerheid en Amstelhof wordt actief gestreefd naar het behalen van de doelstellingen. Nieuwe private partijen zijn altijd welkom, maar hier zullen de pijlen de eerste twee jaar niet specifiek op gericht worden.

7.2 Communicatie

Om de JOGG-aanpak en haar resultaten kenbaar te maken aan de inwoners van Uithoorn en de verschillende organisaties, is er een werkgroep communicatie en een apart communicatieplan opgesteld. In dit plan wordt de strategie en de frequentie van de communicatie nader toegelicht.

7.3 Monitoring en evaluatie

JOGG-Uithoorn wordt gemonitord en geëvalueerd door de JOGG-regisseur op proces en output (de te plegen inspanningen/activiteiten) om de geformuleerde SMART-doelstellingen te realiseren. Vanuit JOGG-landelijk wordt het proces gemonitord aan de hand van de JOGG-voortgangstool. De gedragsdoelstellingen en de BMI worden door de GGD Amsterdam jaarlijks gemeten, geanalyseerd en online gezet op de website Gezondheid In Beeld. Dit geeft JOGG-Uithoorn jaarlijks de mogelijkheid om veranderingen in BMI en leefstijl te volgen en indien gewenst de doelstellingen en activiteiten hierop aan te passen.

Daarnaast zal het eet-, drink en beweeggedrag van de kinderen in groepen 5 t/m 8 op de JOGG-scholen jaarlijks gemeten worden aan de hand van een vragenlijst, afgenomen door een student van de Hogeschool InHolland. De uitkomsten van dit onderzoek geven het eet- en beweeggedrag van de kinderen op de JOGG scholen weer. Daarnaast kan bekeken worden hoe een school presteert ten opzichte van andere scholen en is b=vergelijking met het jaar ervoor mogelijk. Dit onderzoek laat zien of de inspanningen in het kader van JOGG een positieve invloed hebben gehad op het gedrag van kinderen.

Bijlage 1: activiteitschema JOGG-Uithoorn

Er zijn 3 thema's die ingezet kunnen worden om de gezonde leefstijl te bevorden:

- DrinkWater
- GratisBewegen
- Groente.. zet je tanden erin.

ACTIVITEITENSHEMA

	Drinkwater	Gratis bewegen	Groente
Droppie water lessen	x		
Suikerbord	x	x	x
Drinkwatertest ouders	x	?	?
Weetjes campagne	x	x	x
Waterkunst	x		
Opvrolijken van: - Ijsblokjes - Waterkaraf - Fruit / groente	x		x
Gezonde avondvierdaagse	x	x	x
Schooltoernooien	x	x	x
Druppie voorlees les	x		x
Challenges			
Lied / rap	x	x	x
Cool Factor School Battle		x	
Daily Mile		x	
Woogie Boogie		x	
Buitenspelen		x	
Buitenspeeldag		x	
Mobiliteitsweek		x	
Bewegend leren		x	
Jeugdsportpas		x	
Traktatiekaarten			X
Groente en fruit excursies			x
Supershopper AH	X		x
Ik eet het beter	x		X
Proef proef spel			X
Groente doe boek			X
Aanvraag groente/fruit voor evenementen	X		X

Dropgie water lessen:

Voor de groepen 1-8

Er zijn digitale lessen beschikbaar over water, waterdrinken, watervervuiling etc. JOGG Uithoorn heeft deze lessen digitaal en hardcopy tot haar beschikking en kan dit delen

Suikerbord / beweegbord / groente bord

Voor de groepen 3-8.

- Pakjes drinken op bord plakken samen met de hoeveelheid suikerklontjes en hoeveel beweging er nodig is om dit weer te verbranden.
- Verschillende vormen van bewegen op het bord zetten en dan zitten/tv kijken in het midden. Hoeveel calorieën verbrand je nu met bewegen en met zitten? Hoeveel moet je op een dag bewegen?
- Groente op het bord plakken (of plaatjes ervan) met de hoeveelheid suiker/calorieën erop. Dit vergelijken met andere tussendoortjes zoals Mars, liga etc.

Drinkwatertest ouders

Ouders van de kinderen

- Een folder met de vraag aan ouders hoeveel suikerklontjes er in bepaalde dranken zit.
- Kinderen kunnen de antwoorden vergelijken met de juiste antwoorden.

Deze kan misschien ook nog ontwikkeld worden voor het thema bewegen en groente.

Weetjes campagne:

Groep 1 t/m 8

- 6 weken lang wordt er elke maandag ochtend een water/beweeg/groente weetje besproken.
- De weetjes worden op een poster verzameld (geknutseld) en na 6 weken opgehangen
- Wij kunnen een opzet maken voor het Wist je dat.. Maar mag de school ook zelf doen.

Waterkunst:

Groep 1 t/m 8

- Water op een tafel en lekker er mee klieren totdat je wat gemaakt hebt.
- Voor de oudere groepen kan een eigen waterbaan met oude flessen en pijpen erg leuk zijn.

Opvrolijken water/bewegen/groente:

Groepen 1 – 8

- Ijsblokjes maken. Vries de raarste dingen in (plantjes of juist fruit om te eten) Kan tijdens een feestje, zodat het rare water gedronken kan worden. Of tijdens een biologieles met plantjes.
- Pimp je waterkaraf (voor ouders); maak water drinken leuker door de waterkaraf te versieren. Of de kraan interessanter te maken.
- Ga zelf fruit/groente bereiden in de klas en maak er mooie spiesjes van, beleg je boterham met een smiley of geef ze namen als groene frietjes (sperziebonen)
- Verbouw eigen groente en fruit en betrek de kinderen bij het groeiproces.

Gezonde avondvierdaagse

Groep 1-8

- Doe mee met de acties van JOGG rondom het waterthema tijdens de Avondvierdaagse
 - o Kleurplaat voor groepen 1 t/m 4
 - o Slogan wedstrijd voor 5 t/m 8 en win mooie gezonde prijzen

- Bidon mee en drinkwater onderweg.

Schooltoernooien:

Groep 7 en 8

- Enkel water (eigen bidon) en een gezonde snack mee vanuit de oudercommissie.

Druppie voorlees les

Groep 1 en 2

- De Druppie knuffel wordt geïntroduceerd bij de groepen 1 en 2 samen met een verhaal.
- Tijdens elk drinkmoment wordt de knuffel tevoorschijn gehaald.
- Er kan voor gekozen worden om Druppie uit logeren te laten gaan. Zodat ze thuis ook water gaan drinken.

Challenge:

Groepen 1-8 (kan onderling met de klassen, maar ook met andere scholen)

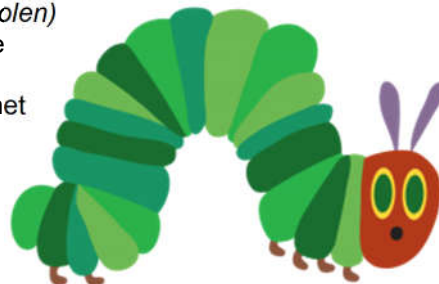
- Rupsje Nooit Genoeg: maak een mooie rups met veel bollen. Deze bollen kunnen bijvoorbeeld magneten zijn. Elke keer als de beker water leeg is, een stuk fruit gegeten is of buiten gespeeld is, mag het magneetje naar de volgende bol. Leukste voor groep 1 en 2.
- Voor de hogere groepen kan deze uitdaging ook, maar met een ander meetinstrument: Buis met muntjes/waterdruppels, voetbal waar de hokjes ingekleurd moeten worden, fruitboom vullen met geknutseld fruit, etc.

Wie heeft na 4/6/8 weken gewonnen? Goed kijken hoeveel kinderen per klas en daar een eerlijke verdeling van maken.

- Elke maand een nieuwe challenge waar de kinderen aan mee kunnen doen en punten mee kunnen verdienen: op de fiets naar school, elke dag fruit, elke dag bidon leeg, smoothie maken, rondje om de school lopen etc.
- 4x per jaar strijden de klassen op 1 school een week lang binnen een bepaalde Challenge. Deze Challenges kunnen door groep 8 bedacht worden of elke challenge door een andere groep.

Voorbeelden:

- Wie kan de meeste rondjes rennen in 5 minuten (elke dag herhalen bijv.)
- Welke klas eet de meeste verschillende soorten fruit in de week

Water/beweeg/groentelied:

Groepen 1-8

- Samen met de klas kun je een lied/rap maken en daar een dans op verzinnen. Je bent in beweging en bezig met gezonde voeding.
- Je kunt ook een bestaand water/beweeg/groentelied inzetten en deze gebruiken bij educatie over gezonde voeding.
- Je kan het lied opvoeren voor de ouders of opnemen en digitaal verspreiden.
- Druppie kan ingezet worden bij de opnames of de uitvoering van het lied. Meer informatie hierover kun je opvragen via JOGG Uithoorn.

Cool factor school battle:

Groepen 5 en 6

- Drie lessen op school wijden aan het maken van een plan om de klas fitter te krijgen, onderzoeken welke (sportieve) talenten ze hebben en het zelf verzinnen een geheel nieuwe beweegactiviteit.
- Activiteit film je en stuur je op. Zes klassen kunnen een geheel verzorgd schoolreisje winnen

Deze actie was in 2016 en 2017, maar komt misschien weer terug volgend jaar.

Daily Mile:

Groep 1-8

- Elke dag in beweging zijn door een mile te rennen (of 200 meter of 500 meter).
- Het kan in de dagelijkse kleding (geen omkleedtijd)
- Leerkracht kan zelf indelen wanneer (concentratie van de kinderen weg is of vast moment)
- Aanmelden via www.dailymile.nl om de school op de kaart te zetten en handige tips te ontvangen.

Woogie Boogie

Groep 1-4

- Gratis klassenposter aanvragen met stickers via woogieboogie.nl dan wel via de JOGG regisseur
- 9 dansen van 1 minuut met Disneyfiguurtjes (elke week een nieuwe dans bijvoorbeeld). Elke dag zal de dans in de klas gedaan worden en kunnen de kinderen een sticker ontvangen.
- Kan de liedjes ook downloaden en in de klas luisteren
- Stappenplan voor de bewegingen, zodat je het na kan lezen.

Buitenspelen

Groep 1 – 8

- Aan de hand van buitenspeelmappen extra buitenspelen of kinderen verzinnen zelf een beweegactiviteit in groepjes
- Groep 8 opleiden tot junior coaches die vervolgens beweegactiviteiten kunnen uitvoeren voor de jongere kinderen op school (Move Mates)
- JOGG beweegboxen met verschillend buitenspeelmateriaal en buitenspeelkaarten.
- Meer de natuur in voor dagelijkse lesprogramma's zoals biologie, natuurkunde of rekenen.

Buitenspeeldag

Groep 1-8

- Jaarlijks wordt door JOGG Uithoorn een buitenspeeldag georganiseerd. Hier kunnen de kinderen bij aansluiten.
- Kinderen uit groep 8 op het eigen schoolplein een buitenspeeldag laten organiseren. Wij kunnen ondersteunen in materialen (groep 8)

Mobiliteitsweek

Groep 5-8

- Een week waar de duurzaamheid en beweging aan de orde is. In te vullen door:
 - o Geocaching
 - o Klimaatfietstocht (fietstocht met opdrachten, kan in samenwerking met IVN)
 - o Groene voetstappen (elke keer als een kind met de fiets of lopend komt, kan er een groene voetstap verdient worden. Aan het eind hangt hier een prijs aan, individueel of als klas)
 - o Freerunning parcours maken van de weg van huis naar school met sportmedewerkers (gymdocent, sportcoaches)
 - o Ideeën om samen met de gemeente de weg naar school leuker te maken (hinkelen of andere dingen) / kunstkastjes
 - o Fietsclinic/mountainbikeclinic
 - o Skateclinic

Jaarlijks weer een ander programma. Maar misschien ook wel te combineren met VVN en het leren veilig fietsen voor de bovenbouw leerlingen.

Bewegend leren:

Groep 1-8

- Er zijn heel veel voorbeelden van hoe je een gewone les om kan buigen tot een interactieve les buiten. Enkele voorbeelden:
 - o Rekenen met behulp van een hinkelbaan
 - o Tafel van 7 al basketballend door pionnen opnoemen
 - o Seven-up tegen de muur met tafels/optelsommen
 - o Speedladder met rekensommen

Vraag meer informatie op bij de JOGG regisseur.

1. GROENTE

Wat	Voor wie	Kosten
Traktatiekaarten	Ouders	Uitprinten en plastificeren
Groente en fruit excursies	1-8	Supermarkt Deen en AH
Supershopper AH	5,6	Gratis
Ik eet het beter	Groepen 5-8	Verzendkosten gedrukte materialen
Proef proef spel	Groepen 1-8	
Groente en fruit meter	Groepen 1-8	printkosten
Groente doe boek	Groepen 1-8	
Aanvraag groente/fruit voor evenementen	Groepen 1-8	Sponsoring AH middels convenant.

Traktatiekaarten

Ouders groepen 1 -8

- in de hal van de school komt een bak te staan met kaartjes waarop gezonde traktaties staan vermeldt. Ouders kunnen kiezen voor:
 - o Snelle traktaties (makkelijk om te maken)
 - o Goedkope traktaties

Groente en fruit excursies:

Groep 5 – 8

- Met lokale fruit- en groente telers (boeren) kijken of er een dagdeel beschikbaar is voor een klas. JOGG kan hier tussenpersoon in zijn.

Supershopper

Groep 5 – 8

- Met de klas langs de supermarkt en een quiz doen om zo meer bewustwording te creëren omtrent gezonde voeding.
- Leren over de inhoud van producten en de supermarkt zelf

Ik eet het beter:

Groep 5 - 8

- Programma van de AH
- Inschrijven in het najaar, project in het voorjaar. Voor voorjaar 2017
 - o Groep 5: gezonde 10-uurtjes
 - o Groep 6: Over de tong (proeven van zout, zoet, zuur en bitter)
 - o Groep 7: Testlab
 - o Groep 8: Klasselunch
- Moestuinsonderbouw is voor de kinderen van groep 3,4 en 5.. Als de bovenbouw meedoet, is dit gratis voor de onderbouw (4 weken lesmateriaal)

Dit zal elk jaar veranderen, maar is wel elk jaar een optie om aan mee te doen.

Proef Proef spel:

Groep 1-8

- Maak een rad van fortuin met verschillende groentes erop
- Draai aan de schijf
- Proef de groente
- Heb je geproefd, krijg je een fiche. Meeste fiches wint.

Groente Doeboek

Ouders; groep 1-8

- Handige tips voor feestjes en groente implementeren
- Activiteiten met de kinderen; quiz, gekke groenten proeven, kleurplaat, groentechips, groentefriet, etc.

Aanvraag groente/fruit voor evenementen

- In mei/juni 2017 zal er samen met AH Jos vd Berg en AH Zijdelwaard een convenant getekend worden, waarin staat dat organisaties die voor kinderen van 4-18 jaar evenementen organiseren, gratis 1 stuk groente/fruit kunnen aanvragen.
- Naast groente en fruit is er ook de mogelijkheid een grote waterton te bestellen om kinderen te stimuleren met hun eigen bidon water te tappen en Druppie in te zetten. .

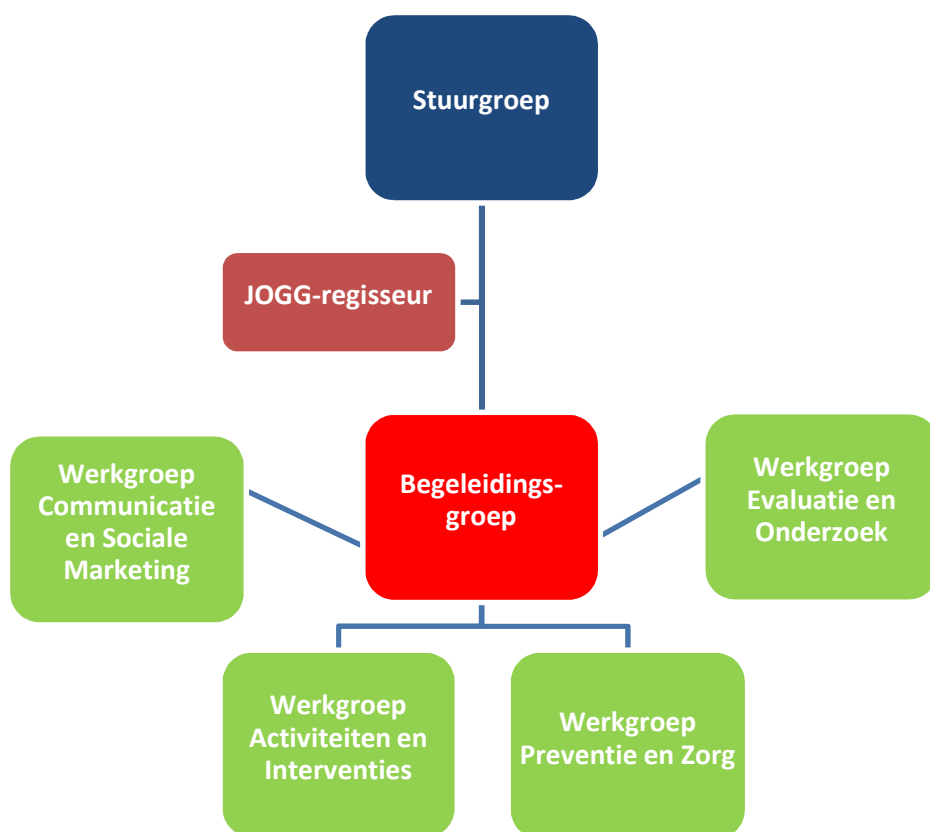
Starten met JOGG op school?

Om JOGG af te trappen op school wordt geadviseerd een kick-off te organiseren. Enkele ideeën voor deze kick-off zijn:

- Groepen 1 t/m 4 samen – groepen 3 en 4 doen de Woogie boogie en leren dit de kleuters
Druppie danst mee – filmen?
- Groepen 7 en 8 maken doen de pakjesinspectie en maken suikerborden – geven een presentatie aan de kinderen van 5 en 6. Kunnen ook een quiz maken voor de kinderen van groep 5 en 6?
- Lessen Droppie water voor kinderen van groep 1 en 2 inclusief knuffel.
- Kleurplaten Druppie voor de groepen 1 t/m 4
- Water challenge in de klas: elke lege bidon is een sticker (max van 1 of 2 per dag)

Bijlage 2: organisatiestructuur JOGG-Uithoorn

Voor een effectieve uitvoering van de JOGG-aanpak in Uithoorn wordt een organisatie opgezet (figuur 10). De organisatie is verantwoordelijk voor de invulling en de uitvoering van de JOGG-aanpak in Uithoorn. De regie van de lokale JOGG-aanpak ligt bij de stuur - en begeleidingsgroep van JOGG, maar de denkkraft en de uitvoering liggen bij de lokale partijen. Lokale partijen komen samen in de verschillende werkgroepen (groene vierkanten).

Figuur 5: Organisatiestructuur JOGG Uithoorn

1.1 Stuurgroep

De stuurgroep is sturend en voorwaardenscheppend. Zij beslist over het plan van aanpak, de planning en voortgang, begroting en het aangaan van samenwerkingen met private en publieke partners. De leden van de stuurgroep denken strategisch mee en enthousiasmeren andere partijen om zich bij JOGG aan te sluiten. In de stuurgroep hebben de volgende partijen/personen zitting :

Ria Zijlstra (voorzitter)	Ria.zijlstra@uithoorn.nl	Wethouder jeugd, sport en welzijn
Jozine Lurvink	Jozine.lurvink@uithoorn.nl	Beleidsmedewerker welzijn
Wilco Schilthuis	Wschilthuis@ggd.amsterdam.nl	Gezonde Schoolaanpak coördinator
Hennie Limberger	Hennie.limberger@zorgenzekerheid.nl	lid van Raad van Bestuur van Zorg en Zekerheid
Barry Wehman	Bwehman@sportservicehaarlemmermeer.nl	Regiomanager Sportservice Haarlemmermeer

Wim Verlaan	Wim_verlaan@hotmail.com	Voorzitter AKU
Fenke van Rossum	Fenke@videt-uthoorn.nl	JOGG-regisseur

De stuurgroep zal nog aangevuld worden met:

- Een lid van de ondernemersvereniging Uithoorn (in behandeling)
- Een lid van een schoolbestuur
- Oproepbasis: relevante beleidsmedewerker gemeente Uithoorn

1.2 Begeleidingsgroep

De begeleidingsgroep geeft invulling aan de inhoud (plan van aanpak), bewaakt de uitvoering (plan van aanpak, planning en voortgang) en heeft een belangrijke rol in het motiveren en betrokken houden van de uitvoerende partijen. De begeleidingsgroep bestaat uit:

Fenke van Rossum (voorzitter)	Fenke@videt-uthoorn.nl	JOGG-regisseur
Judith Ottenheym	judith.ottenheym@uthoorn.nl	Beleidsmedewerker gezondheid
Annette Zwart	annette.zwart@zorgenzekerheid.nl	Adviserend geneeskundige van Zorg en Zekerheid
Petra van Gilst	pvangilst@solidoe.nl	Regiomanager Solidoe
Bouk Beliën	Bouk.belien@amstelhof.nl	Manager Sport en Health Club Amstelhof
Luuk Koole	Luuk.koole@ahold.com	assistent vestigingsmanager AH Zijdelwaard.
Ilonka den Ouden		Ouder van kinderen op de Kwikstaart

Zal nog aangevuld worden met:

- Ouders; 1 jaar (mag langer als zij dat willen)
- Nieuwe contactpersoon vanuit een vereniging
- Leden JOGG-commissie op scholen; 1 jaar (mag langer als ze dat willen)
- Iemand van Club Fit Uithoorn (uitleg van de interventie, informatie, samenwerking)
-

Werkgroep communicatie

Melanie Hulsbos	Melanie.Hulsbos@zorgenzekerheid.nl	Communicatiemedewerker Zorg en Zekerheid
-----------------	--	--

Astrid van der Vorm (vervanger)	Astrid.van.der.vorm@uithoorn.nl	Communicatieadviseur gemeente Uithoorn
Fenke van Rossum /Sharlon Gardeniers	Fenke@videt-uithoorn.nl	JOGG-regisseur

Werkgroep Preventie en Zorg

Judith Ottenheym	Judith.ottenheym@uithoorn.nl	beleidsadviseur gezondheidsbeleid gemeente Uithoorn
Annette Zwart	Annette.Zwart@zorgenzekerheid.nl	Adviserend geneeskundige van Zorg en Zekerheid
Corien Baijens	corien@kinderfysiouithoorn.nl	Kinderfysiotherapeut, Kinderfysiotherapie Uithoorn
Willemien Boland	wboland@ggd.amsterdam.nl	JGZ – arts GGD Amsterdam
Gert-Jan Smit	gsmit@reos.nl	Stichting REOS
Lonneke de Bruijne	bruijnel@xs4all.nl	Diëtiste Uithoorn

Elke school heeft een werkgroep met 2 a 3 personen erin om de JOGG – aanpak vorm te geven. Deze personen zullen gevraagd worden zitting te nemen in de begeleidingsgroep voor een jaar.

Daarnaast per KDV een contactpersoon om de JOGG – aanpak vorm te geven